

PODRĘCZNIK PROCEDUR ZAKŁADU MIKROBIOLOGII

Wersja 2 z dnia 07-07-2014r.

	Stanowisko:	Imię i nazwisko:	Data:	Podpis:
Opracował:	Kierownik Zakładu Mikrobiologii	Wojciech Kujawa	07-07-2014 r.	01504 Kierownik Zakładu Mikrobiologii lek. wet. Wojciech Kujawa DLAGNOSTA LABORATORYJNY <i>specjalista mikrobiolog</i>
Zatwierdził pod względem formalno – prawnym	Dyrektor	Sławomir Wysocki	07-07-2014 r.	DYREKTOR Wojewódzkiego Specjalistycznego ZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/Kalisza lek. med. Sławomir Wysocki

1. Podstawa prawna i zalecenia

- 1.1. „Procedury diagnostyki mikrobiologicznej w wybranych zakażeniach układowych” – prof. dr hab. Anna Przondo-Mordalska, Krajowy Konsultant ds. Mikrobiologii, Wrocław 2004, Wydawnictwo *Continuo*.
- 1.2. „Badania mikrobiologiczne – zalecenia podstawowe”- praca zbiorowa, Poznań – 2000, Wydawnictwo UNI-DRUK s. c.
- 1.3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 stycznia 2009 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie standardów jakości dla medycznych laboratoriów diagnostycznych i mikrobiologicznych (Dz. U. 09.22.128 z dnia 11 lutego 2009 r.).
- 1.4. Mikrobiologiczne metody diagnostyki laboratoryjnej stosowane w ośrodkach przeciwgruźliczych. Warszawa-1974, INSTYTUT GRUŹLICY.
- 1.5. Norma EN ISO/IEC 17025:2005 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”.
- 1.6. Norma EN ISO/IEC 15189:2006 „Laboratoria medyczne szczególne wymagania dotyczące jakości i kompetencji”.
- 1.7. Zalecenia Polskiego Towarzystwa Chorób Płuc dotyczące rozpoznawania, leczenia i zapobiegania gruźlicy u dorosłych i dzieci, 2013 r.

Terminologia:

ZM – Zakład Mikrobiologii w Wojewódzkim Specjalistycznym ZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/Kalisza

Załączniki:

1. Formularz „Zlecenie na badanie mikrobiologiczne do Zakładu Mikrobiologii WSZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/Kalisza”.
2. Formularz „Zlecenie badania w Pracowni Prątki” Wielkopolskie Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii, ul. Szamarzewskiego 62, 60-569 Poznań.
3. Formularz „Zlecenie na badanie Zakład Mikrobiologii Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc, ul. Płocka 26, 01-138 Warszawa.
4. Formularz „Zlecenie na oznaczanie galaktomannanu – antygenu *Aspergillus* spp. metodą ELISA „ Laboratorium Mikrobiologiczne Szpital Kliniczny im. Przemienienia Pańskiego ul. Długa 1 / 2, 61-848 Poznań.
5. Formularz „Zlecenie na wykonanie badań w kierunku wirusa grypy A(H₁N₁) metodą REAL-TIME PCR.
6. Wyciąg z procedury pobierania i transportu materiału do badań mikrobiologicznych w kierunku gruźlicy i mykobakterioz wykonywanych w Zakładzie Mikrobiologii Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc (na podstawie PD-7.5-04, wydanie II z dnia 03.12.2012r.).
7. Wyciąg z procedury pobierania i transportu materiału do badań mikologicznych wykonywanych w Zakładzie Mikrobiologii Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc (na podstawie PD-7.5-06, wydanie II z dnia 03.12.2012r.).
8. Wykaz opakowań i podłoży transportowych używanych w Zakładzie Mikrobiologii.
9. Instrukcja pobierania krwi do testu Quantiferon –TB Gold in tube.
10. Formularz „Informacja o nie wykonaniu badania w Zakładzie Mikrobiologii.”
11. "Informacja dot. pobierania przechowywania i transportu materiałów do badań w kierunku wirusa grypy A(H₁N₁) metodą real-time PCR" - opracowana przez Zakład Mikrobiologii, 2009-11-26.
12. Zlecenie do Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego w kierunku *Legionella* spp.

Procedura I - ZASADY ZLECANIA BADAŃ MIKROBIOLOGICZNYCH

1. Cel procedury

Celem jest wprowadzenie jednolitych zasad zlecania badań laboratoryjnych do Zakładu Mikrobiologii WSZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/Kalisza oraz przesyłanych za pośrednictwem ZM do innych laboratoriów z:

- a) oddziałów,
- b) przychodni szpitalnej,
- c) jednostek zewnętrznych (na podstawie zawartych umów),
- d) osób prywatnych.

2. Zakres stosowania

- 2.1 Personel oddziałów i poradni WSZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/Kalisza, każdy w swoim zakresie działania.
- 2.2 Pracownicy jednostek zewnętrznych, każdy w swoim zakresie działania.
- 2.3 Pracownicy Zakładu Mikrobiologii w przypadku badań zleczanych przez osoby prywatne.

3. Tryb postępowania

- 3.1 W oddziałach i poradni szpitalnej WSZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/Kalisza wprowadzone są do stosowania **jednolite formularze „Zleceń na badania mikrobiologiczne do Zakładu Mikrobiologii”**.
- 3.2 Obowiązujący formularz „Zlecenia” zawiera pola i rubryki, które umożliwiają wprowadzenie wszystkich istotnych danych dla jednoznacznej identyfikacji pacjenta oraz wykonania badania.
 - 3.2.1 W przypadku zlecenia wystawianego przez oddział lub poradnię szpitala, Jednostka zlecająca wprowadza następujące dane:
 - a) nazwisko i imię pacjenta, PESEL, nr księgi gł. (w przypadku pacjentów szpitalnych), adres pacjenta,
 - b) dane jednostki zlecającej badanie (pieczętka),
 - c) wstępne rozpoznanie, przyczynę badania,
 - d) tryb wykonania badania (inny niż standardowy, należy zaznaczyć w uwagach),
 - e) datę i godzinę pobrania materiału,
 - f) dane dotyczące ewentualnej antybiotykoterapii,
 - g) rodzaj materiału i kierunek badania,
 - h) dane osoby pobierającej materiał (pieczętka i podpis),
 - i) dane lekarza zlecającego badania (pieczętka i podpis).
 - 3.2.2 W przypadku zlecenia wystawianego przez jednostkę zewnętrzną, przesyłającą badania do Zakładu Mikrobiologii na podstawie umowy, jednostka zlecająca wprowadza takie same dane jak w pkt 3.2.1.

Zakład Mikrobiologii wprowadza następujące dane:

- a) datę i godzinę przyjęcia materiału do laboratorium.
- 3.2.3 W przypadku gdy badanie jest przyjmowane przez pracownika Zakładu Mikrobiologii i opłacane przez pacjenta, który nie dysponuje zleceniem, pracownik ZM, wypełnia zlecenie.

3.3 Jednostki zlecające badania do niżej wymienionych laboratoriów zewnętrznych, zobowiązane są wypełnienia oryginalnych formularzy opracowanych przez niżej wymienione laboratoria.

3.3.1 Krew - test QuantiFERON

Zakład Mikrobiologii tel. 61 / 66-54-325
Wielkopolskie Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii
ul. Szamarzewskiego 62
60-569 Poznań

3.3.2 Materiały do badań w kierunku gruźlicy

Zakład Mikrobiologii tel. 61 / 66-54-325
Wielkopolskie Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii
ul. Szamarzewskiego 62

3.3.3 Materiały do badań w kierunku gruźlicy

Zakład Mikrobiologii Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc tel. 22/ 43-12-182
ul. Płocka 26
01-138 Warszawa

3.3.4 Mocz w kierunku antygenów Legionella spp.

Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego
Ul. Chocimska 24
00-791 Warszawa

3.3.5 Surowica lub popłuczyny w kierunku antygenów Aspergillus spp.

Laboratorium Mikrobiologiczne tel. 61 / 854-92-90
Szpital kliniczny im. Przemienienia Pańskiego
ul. Długa 1 / 2
61-848 Poznań

3.3.6 Wymazy z nosa i gardła w kierunku wirusa grypy A(H1N1)

Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna tel. 61 / 85-44-900
ul. Nowowiejskiego 60
61-734 Poznań

3.4 Jednostki zlecające badania do niżej wymienionych laboratoriów zewnętrznych zobowiązane są wypełnienia formularzy „Zleceń na badania mikrobiologiczne do Zakładu Mikrobiologii”

3.4.1 Surowica w kierunku mykoplazm (IgG, IgM)

Sekcja Mikrobiologii i Parazytologii tel. 62 / 767-76-25
Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
ul. Kościuszki 6
62-800 Kalisz

3.4.2 Kał w kierunku Salmonella-Shigella oraz w kierunku rotawirusów

Sekcja Mikrobiologii i Parazytologii tel. 62 / 767-76-25
Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
ul. Kościuszki 6
62-800 Kalisz

3.4.3 Krew w kierunku :

- a) przeciwciał anty-HCV
- b) przeciwciał anty-HIV
- c) potwierdzenia HBsAg
- d) przeciwciał anty HBsAg
- e) *Clostridium difficile* (antygen GDH oraz toksyna A i B)

Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej tel. 62 / 765 - 14-04

Woj. Szpital Zespolony w Kaliszu

ul. Poznańska 79

62 -800 Kalisz

3.4.4 Materiały do badań w kierunku mikologicznym

Zakład Mikrobiologii Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc

ul. Płocka 26

01-138 Warszawa

4. Zakład Mikrobiologii do przesyłanych próbek dołącza pismo przewodnie , jeżeli jest wymagane

5. Zakład Mikrobiologii realizuje również zlecenia na przesyłanie materiałów klinicznych do innych laboratoriów niż wymienione w punkcie 3.3 np. Laboratorium Rex Company S.A. w przypadku badań z zakresu molekularnych badań diagnostycznych zgodnie z wymogami ustalonymi przez w/w laboratorium – oprócz zlecenia obowiązuje wypełnienie formularz świadomej zgody na wykonanie molekularnych badań diagnostycznych

Procedura II - POSTĘPOWANIE PODCZAS POBIERANIA I PRZESYŁANIA MATERIAŁU BIOLOGICZNEGO DO BADAŃ MIKROBIOLOGICZNYCH

1. Cel procedury

Celem jest prawidłowy sposób postępowania przy pobieraniu i przesyłaniu materiału biologicznego do badań mikrobiologicznych dla osiągnięcia wiarygodnych wyników badań.

2. Zakres stosowania

Postanowienia zawarte w niniejszej procedurze obowiązują personel medyczny pobierający i przesyłający materiały do badań mikrobiologicznych wykonywanych w Zakładzie Mikrobiologii, WSZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/Kalisza lub przesyłanych za pośrednictwem ZM do innych laboratoriów

3. Tryb postępowania

3.1 Ogólne zasady postępowania.

3.1.1 Pobieranie i przesyłanie próbek.

Przy pobieraniu i przesyłaniu materiałów do badania należy przestrzegać następujących zasad.

A. Czas pobierania:

- próbki należy pobierać przed rozpoczęciem leczenia antybiotykami, jeżeli przeprowadzamy badanie kontrolne po leczeniu, należy je wykonać, co najmniej po trzech dniach od zakończenia podawania antybiotyku
- w razie konieczności przeprowadzenia badania bakteriologicznego u pacjentów, którzy wcześniej otrzymali antybiotyk, należy **bezwzględnie** napisać na zleceniu, jaki lek chory otrzymuje i jak długo

B. Miejsce pobrania:

- skórę w miejscu wkłucia przy pobieraniu krwi, płynu mózgowo-rdzeniowego i płynów z jam ciała należy starannie zdezynfekować preparatem jodowym (przestrzegać czasu dezynfekcji – co najmniej 1 minuta) lub alkoholem (70%) lub innym alkoholowym środkiem dezynfekcyjnym stosownym w jednostce zlecającej badanie
- błony śluzowe przetrzeć wymazówką zwilżoną jałowym roztworem soli fizjologicznej

C. Objętość próbki:

- płyny: od 5 do 10 ml (minimum 2 do 3 ml)
- ropa: od 1 do 5 ml
- wydzielina na wacikach w ilości maksymalnej do uzyskania

D. Pobieranie:

- osoba pobierająca powinna zostać przeszkolona i upoważniona
- materiał pobiera się zawsze jałowym sprzętem, do jałowych pojemników
- w przypadkach tego wymagających materiał pobiera się do podłoży transportowych

E. Opis opakowania próbki w formie „nalepki” zawierającej następujące informacje:

- nazwę jednostki zlecającej badanie
- imię i nazwisko badanego
- nr PESEL
- datę i godz. pobrania
- zawartość: rodzaj pobranego materiału

F. Transport:

- mocz, płwocina i wymazy z gardła, nosa muszą być przechowywane i transportowane w stanie schłodzonym w zakresie temp. od 4° do 8 ° C
- krew powinna być transportowana w podłożach transportowo-wzrostowych w temp. 35°C do 37° C
- pobrany materiał należy jak najszybciej dostarczyć do ZM

G. Zlecenie:

- do przesyłanego materiału winna być dołączona merytoryczna informacja zawierająca dane identyfikujące pacjenta, objawy kliniczne, wstępne rozpoznanie, inne dane mogące mieć wpływ na interpretacje wyniku, ewentualne informacje epidemiologiczne.

3.2 Zasady szczegółowe.

3.2.1 Diagnostyka zakażeń dróg moczowych.

Materiał - mocz

A. Metody pobrania:

- a) mikcja – naturalne oddanie moczu, środkowy strumień pobrany do jałowego pojemnika. Mocz oddany po przerwie nocnej minimum 4 godziny od ostatniej mikcji, po dokładnym podmyciu się pacjenta.

Uwaga! W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest pobranie moczu niezależnie od pory dnia.

- b) cewnikowanie pęcherza moczowego (tylko w przypadku braku możliwości oddania przez pacjenta moczu naturalnie) – przygotowanie pacjenta tak jak w pkt a. Założenie cewnika - po odrzuceniu pierwszej porcji moczu pobrać z cewnika 5 – 10 ml do jałowego naczynia,

- c) cewnikowanie długotrwałe - pobrać mocz ze świeżo założonego cewnika, nie pobierać moczu ze starego układu drenażowego.

B. Przesyłanie materiałów do laboratorium:

- a) mocz w jałowym pojemniku:

- jak najszybciej po pobraniu (do 2 godz.)
- jeżeli jest to niemożliwe, mocz do czasu transportu należy przechowywać w temperaturze 4°C (do 4 godzin)

3.2.2 Diagnostyka zakażeń krwi.

Materiał - krew

A. Metody pobierania:

- a) czas pobierania krwi na posiew:

- w sytuacji, kiedy można przewidzieć czas pojawienia się gorączki, optymalny moment pobrania krwi to 30 minut wcześniej (w tym czasie

w krążeniu obwodowym pojawiają się bakterie w największym stężeniu) – wskazane jest pobranie 2 próbek krwi z dwóch różnych wkłuć.

Jeśli trudno uchwycić ten moment, krew należy pobrać w zależności od sytuacji klinicznej:

- ostry przebieg z gorączką
(np. zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, zapalenie płuc, zapalenie kości i szpiku) – krew należy pobrać 2 – krotnie z dwóch odrębnych wkłuć bezpośrednio po sobie; w takich sytuacjach istnieje bezwzględna konieczność rozpoczęcia terapii empirycznej po pobraniu krwi, a następnie skorygowanie jej z uzyskanymi wynikami badań bakteriologicznych
- gorączka o nieznannej etiologii - należy pobrać 2 próbki w odstępach około 1 godziny, a w razie potrzeby powtórzyć badanie po 24 i 48 godzinach
- podejrzenie endocarditis - minimum 2 – 3 próbki w ciągu doby

Posiew pojedynczej próbki krwi nie jest badaniem miarodajnym.

B. Sposób pobrania:

- założenie opaski uciskowej
- założenie sterylnych rękawiczek
- oczyszczanie skóry jałowym gazikiem, nasączonym środkiem odkażającym, który jest stosowany w szpitalu, (preparat jodowy+alkohol)
- pobranie odpowiedniej ilości krwi (10 ml) do podłoża
- uciśnięcie sterylnym gazikiem miejsca wkłucia – zabezpieczenie opatrunkiem

Uwaga! Nie wolno pobierać krwi bezpośrednio z cewnika i dojsć założonych na stałe. Krew należy pobierać bezpośrednio z naczynia krwionośnego.

C. Zasady (metody) przenoszenia materiału na podłoże do posiewu

Przy przenoszeniu krwi do odpowiednich podłoży należy przestrzegać następujących zasad:

- butelki z podłożem przed pobraniem krwi należy ogrzać do temperatury zalecanej przez producenta (wykonuje Zakład Mikrobiologii po zgłoszeniu telefonicznym zapotrzebowania)
- zdezynfekować korek gumowy butelki jałowym gazikiem nasączonym 70% alkoholem etylowym lub innym alkoholowym środkiem dezynfekcyjnym używanym w szpitalu
- należy pamiętać o zachowaniu odpowiedniego stosunku ilości materiału do ilości podłoża (w zależności od rodzaju podłoża i firmy)
- pobrany materiał – krew – wprowadzić do podłoża i ostrożnie wymieszać
- butelkę opisać w wyznaczonym miejscu

D. Przesyłanie materiału do laboratorium:

- pobrany materiał trzeba natychmiast dostarczyć do laboratorium mikrobiologicznego

3.2.3 Diagnostyka zakażeń górnych dróg oddechowych.

A. Materiały:

- wymaz z gardła

- wymaz z nosa
- B. Metody pobierania:**
- wymaz z gardła – sterylną wymazówką pobrać materiał ze zmienionych zapalnie okolic tylnej ściany gardła, podniebienia lub migdałków, nie dotykać zdrowo wyglądających śluzówek i śliny
 - wymaz z nosa pobieramy przy użyciu wziernika nosowego
- C. Przesyłanie materiałów do laboratorium:**
- wymazówki z pobranym materiałem można przysyłać w jałowej probówce bez podłoża transportowego, gdy materiał zostanie opracowany do 2 godzin od pobrania
 - wymazówki na podłożu transportowym – możliwość przesyłania do laboratorium do 72 godzin od pobrania, do czasu dostarczenia do laboratorium przechowywać w temperaturze pokojowej

3.2.4 Diagnostyka zakażeń dolnych dróg oddechowych

A. Materiały:

- płwocina
- popłuczyny oskrzelowe
- płyn opłucnowy
- krew

B. Metody pobierania:

- płwocina (około 3 ml) odksztuszona rano, na czczo po uprzednim wykonaniu toalety jamy ustnej i po dokładnym wyplukaniu jej przegotowaną wodą. Pacjent powinien odksztusić płwocinę do jałowego pojemnika z szerokim otworem. W przypadku trudności z odksztuszaniem i uzyskaniem odpowiedniej ilości płwociny, 1- 2 dni przed pobraniem materiału należy stosować u pacjenta środki wykrztuśne, a w dniu pobrania można stosować dodatkowo nawilżanie, nebulizacje mieszaniną (około 25 ml) zawierającą glikol propylenowy lub 3-10% roztwór soli fizjologicznej, fizykoterapię klatki piersiowej (oklepywanie)
- popłuczyny oskrzelowe – do płukania użyć jałowego płynu Ringera lub soli fizjologicznej, wydzielinę pobrać drogą aspiracji przez kanał bronchoskopu po przepłukaniu oskrzeli, jałowym roztworem soli fizjologicznej, pobrany materiał w ilości 10 – 15 ml umieścić w jałowej probówce
- płyn opłucnowy - materiał pobrać za pomocą punkcji, do jałowego pojemnika, pobrany materiał w ilości 10 – 15 ml umieścić w jałowej probówce
- krew (w około 30% występuje bakteremia) – patrz pkt. 3.2.2 diagnostyka zakażeń krwi

C. Przesyłanie materiałów do laboratorium:

Wszystkie materiały powinny być przesłane do laboratorium natychmiast po pobraniu, nie później niż w ciągu 2 godzin.

Jeżeli jest to niemożliwe, to

- płwocinę przechowywać i transportować w temperaturze 4°C (nie dłużej niż 24 godz.)

- płyn z jamy opłucnej przechowywać w temperaturze pokojowej (nie dłużej niż 24 godz.)

3.2.5 Diagnostyka mikrobiologiczna w zakażeniach skóry tkanek miękkich i ran.

A. Materiały:

- ropa
- wymazy ze zmian chorobowo zmienionych

B. Metody pobierania:

a) zmiany powierzchniowe:

- skórę w okolicy zmiany ropnej należy starannie zdezynfekować 70% alkoholem lub innym alkoholowym roztworem dezynfekcyjnym stosowanym w jednostce zlecającej badanie
- pobrać wymaz jałową wymazówką zwilżoną solą fizjologiczną i umieścić w jałowej probówce lub w probówce z podłożem transportowym

b) owrzodzenia pokryte zeschniętą wydzieliną:

- obrzeże rany i jej górną powierzchnię przemyć alkoholowym roztworem dezynfekcyjnym a następnie jałowym skalpelem lub pęsetą usunąć zaschniętą warstwę, wprowadzić wymazówkę i pocierając ruchem obrotowym pobrać materiał z jak najgłębszych warstw, umieścić w jałowej probówce lub w probówce z podłożem transportowym

c) rany rozległe:

- pobrać materiał wymazówką z pogranicza i centralnej części rany

d) ropnie powierzchniowe:

- skórę nad ropniem przemyć alkoholowym roztworem dezynfekcyjnym i pozostawić do wyschnięcia, następnie nakłuć ropień, odrzucić pierwszą porcję ropy, a następnie pobrać jałową wymazówką lub strzykawką i umieścić materiał w jałowej probówce lub w probówce z podłożem transportowym,

e) ropnie głębokie:

- pobrać przez nakłucie strzykawką lub jałową wymazówką i umieścić materiał w jałowej probówce lub w probówce z podłożem transportowym

f) dreny, cewniki:

- materiał pobrać jałową wymazówką i umieścić w jałowej probówce lub w probówce z podłożem transportowym

C. Przesyłanie materiałów do laboratorium:

- wszystkie materiały należy jak najszybciej dostarczyć do laboratorium
- jeżeli to niemożliwe, umieszczać i przysyłać materiały w probówce z podłożem transportowym możliwość przesyłania do laboratorium do 72 godzin od pobrania, do czasu dostarczenia do laboratorium przechowywać w temperaturze pokojowej

3.2.6 Badania mikrobiologiczne w kierunku nosicielstwa Staphylococcus aureus MRSA.

A. Materiał do badań:

- wymazy z przedsionków nosa

B. Metoda pobrania:

- wymaz z nosa w kierunku nosicielstwa MRSA, należy pobrać sterylną wymazówką zwilżoną w jałowej soli fizjologicznej z przedsionka
- (jedna wymazówka dla każdego otworu)

C. Przesyłanie materiałów do laboratorium:

- wymazówki z pobranym materiałem można przysyłać w jałowej probówce bez podłoża transportowego, gdy materiał zostanie opracowany do 2 godzin od pobrania
- wymazówki z podłożem transportowym – możliwość przesyłania do laboratorium do 72 godzin od pobrania, do czasu dostarczenia do laboratorium przechowywać w temperaturze pokojowej

3.2.7 Diagnostyka zakażeń układu pokarmowego.

A. Materiał do badań:

- kał w ilości kilku gramów pobrany do szczelnego pojemnika do badań w kierunku Salmonella-Shigella oraz rota wirusów
- wymaz z odbytu pobrany na wymazówkę z podłożem transportowym

B. Przechowywanie i transport do laboratorium

- materiał należy jak najszybciej przesać do laboratorium, może być przechowywany w temperaturze 4°C (nie dłużej niż 24 godz.)

3.2.8 Biologiczna kontrola procesów sterylizacji.

A. Materiał do badań:

- SPORAL „A”

B. Metoda pobrania:

- umieścić testy kontrolne (najlepiej wewnątrz pakietu) w 2 – 3 różnych miejscach komory sterylizatora, po sterylizacji przesać pakiety z testami do laboratorium

3.2.9 Badania środowiska szpitalnego (wymazy czystościowe).

- probówki z bulionem tryptozowo-sojowym lub mózgowo-sercowym (w temp. pokojowej) oraz jałowe pateczki do wymazów, należy pobrać z laboratorium
- badaną powierzchnię mażemy wymazówką uprzednio zwilżoną bulionem, którą następnie umieszczamy w probówce z bulionem, opisaną nr próbki
- wypełniamy zlecenie na badania i załączamy listę pobranych próbek z następującymi danymi:
 - data i godzina
 - miejsce pobrania
 - dane osoby pobierającej
 - nr próbki i miejsce pobrania
- po pobraniu wymazów, probówki należy jak najszybciej dostarczyć do laboratorium

3.2.10 Diagnostyka zakażeń prątkiem gruźlicy.

Informacja ogólna

Stwierdzenie prątków gruźlicy, w pobranym materiale od chorego, jest najbardziej pewnym i obiektywnym dowodem istniejącego procesu chorobowego. Bardzo ważny wpływ na otrzymanie dodatniego wyniku, oprócz zastosowania właściwej

metody badania, ma odpowiednie pobranie materiału. Największe szanse wykrycia prątków gruźlicy istnieją, gdy materiał jest pobrany z ogniska chorobowego (o ile to możliwe) lub z jego najbliższych okolic.

W gruźlicy płuc, gdy chory odksztusza, najodpowiedniejszym materiałem do badania bakteriologicznego jest plwocina.

W przypadku istnienia gruźlicy poza płucnej bada się materiał odpowiednio dobrany do danego przypadku chorobowego a więc :

- mocz w przypadku podejrzenia gruźlicy nerek
- płyn mózgowo-rdzeniowy przy podejrzeniu gruźliczego zapalenia i mózgu

Na obecność prątków bada się także: płyny wysiękowe z jamy opłucnej i otrzewnowej, stawów, zimnych ropni, wydzieliny z przetok, wyskrobiny kości, fragmenty tkanek.

A. Materiały do badań:

- plwocina
- popłuczyny oskrzelowe
- płyn z jamy opłucnej
- mocz

B. Metoda pobrania:

a) plwocina

- plwocina powinna być pobierana rano na czczo
- przed wyksztuszeniem przepłukać jamę ustną przegotowaną wodą (wyjąć protezę)
- wydzielinę wyksztusić bezpośrednio do jałowego naczynia (zakręcanej probówki typu FALCON)
- ilość plwociny winna wynosić od 2 do 4 ml, u chorych którzy odksztuszają niewiele plwociny, można pobudzić jej produkcję poprzez fizykoterapię klatki piersiowej, drenaż ułożeniowy, środki mukolityczne lub inhalację ciepłego hipertonicznego roztworu

b) popłuczyny oskrzelowe:

- materiał pobrany drogą bronchoskopii
- wydzielinę pobrać drogą aspiracji przez kanał bronchoskopu po przepłukaniu oskrzeli, jałowym roztworem soli fizjologicznej
- pobrany materiał w ilości 10 – 15 ml umieścić w jałowej probówce typu FALCON

c) płyn z jamy opłucnej:

- pobrany jałowo przez klinicystę w możliwie dużej ilości (50 ml)
- umieszczony jałowych w probówkach typu FALCON

d) mocz:

- należy pobrać , do jałowych probówek typu Falcon w ilości od 50 do 200 ml
- po nocy po dodatkowym umyciu i osuszeniu cewki moczowej oraz po oddaniu pierwszej partii do muszli sedesowej
- badanie należy wykonać 3 - krotnie przed podjęciem leczenia

C. Przesyłanie materiałów do laboratorium

- pobrany materiał powinien jak najszybciej poddany badaniu, może być przechowywany w lodówce w temp. 4° - 8°C.

D. Informacje dodatkowe:

a) materiały skąpoprątkowe takie jak:

- płyny wysiękowe z jamy opłucnej i otrzewnowej
- punktaty stawów
- treść zimnych ropni
- wydzieliny z przetok
- wyskrobiny kości
- fragmenty tkanek,

należy pobierać do jałowych probówek typu Falcon, przysyłać do badań (posiewy na podłoża płynne w systemie MB/BacT) lub badania genetyczne GEN PROBE do wykrywania obecności prątków gruźlicy w materiałach klinicznych z dróg oddechowych metodą amplifikacji materiału genetycznego), po uprzednim uzgodnieniu telefonicznym na adres:

Zakład Mikrobiologii tel. 61 / 66-54-325

Wielkopolskie Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii

ul. Szamarzewskiego 62

60-569 Poznań

b) materiały do badań w kierunku gruźlicy i mycobakterioz wykonywanych w Zakładzie Mikrobiologii Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc należy pobrać i transportować zgodnie z wyciągiem z procedury pobierania i transportu materiału do badań mikrobiologicznych w kierunku gruźlicy i mykobakterioz wykonywanych w Zakładzie Mikrobiologii Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc (na podstawie PD-7.5-04, wydanie II z dnia 03.12.2012r.)

3.2.11 Materiały do badań mikologicznych wykonywanych w Zakładzie Mikrobiologii Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc należy pobrać i transportować zgodnie z wyciągiem z procedury pobierania i transportu materiału do badań mikologicznych wykonywanych w Zakładzie Mikrobiologii Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc (na podstawie PD-7.5-06, wydanie II z dnia 03.12.2012r.).

3.2.12 Materiały do badań w kierunku grypy **A(H₁N₁)**, należy pobrać zgodnie z "Informacją dot. pobierania przechowywania i transportu materiałów do badań e kierunku wirusa grypy **A(H₁N₁) metodą real- time PCR**" - **opracowana przez Zakład Mikrobiologii, 2009-11-26.**

3.2.13 Badania zakresu immunologii infekcyjnej.

A. Materiał

Metoda pobrania

Zgodnie z Instrukcją postępowania pielęgniarskiego w zakresie pobierania krwi żyłnej do badań laboratoryjnych – IM - 6

a) Krew - test Quantiferon

- krew należy pobrać do 3 probówek oznaczonych:
 - ANTIGEN

- NIL
- MITOGEN

Zgodnie z instrukcją Wielkopolskie Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii, próbówki w ciągu 16 godzin (im szybciej tym lepiej) umieścić w ciepłarni w temp. 37 ° C, inkubować przez 16 do 24 godzin, po zakończonej inkubacji próbówki należy odwirować, próbówki po odwirowaniu mogą być przechowywane w temp. 2° – 8° C do 28 dni, próbki przesyłamy karetką lub paczką kurierską na lodzie na adres:

Zakład Mikrobiologii tel. 61 / 66-54-325

Wielkopolskie Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii

ul. Szamarzewskiego 62

60-569 Poznań

b) Krew w kierunku :

b1 przeciwciał anty-HCV

b2 przeciwciał anty-HIV

b3 potwierdzenia HBsAg

b4 przeciwciał anty HBsAg

Pobrana do probówek o poj. 6 ml z czerwonym korkiem z aktywatorem krzepnięcia w ilości 2- 4 ml

Krew , przechowywana w lodówce 4° – 8° C i w ciągu 72 godzin i przesyłana karetką do:

Zakładu Diagnostyki Laboratoryjnej tel. 62 / 765 - 14-04

Woj. Szpital Zespolony w Kaliszu

ul. Poznańska 79

62 -800 Kalisz

c) Krew w kierunku mykoplazm (IgG, IgM)

Sekcja Mikrobiologii i Parazytologii

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna

ul. Kościuszki 6

62 -800 Kalisz

Pobrana do probówek o poj. 6 ml z czerwonym korkiem z aktywatorem krzepnięcia w ilości 2- 4 ml. Przesyłana surowica w ilości od 1 do 2 ml, uzyskana bezpośrednio po wykrzepieniu, poprzez wirowanie przez co najmniej 10 min przy przyspieszeniu 3000 g.

Przechowywane w lodówce 4° – 8° C i w ciągu 72 godzin i przesyłane karetką.

d) Krew lub popłuczyny oskrzelowe w kierunku antygenów *Aspergillus spp.*

Krew dwie próbki z niezależnych pobrań np. dzień po dniu, pobrana do probówek o poj. 6 ml z czerwonym korkiem z aktywatorem krzepnięcia w ilości 2- 4 ml. Przesyłana surowica w ilości od 1 do 2 ml, uzyskana bezpośrednio po wykrzepieniu, poprzez wirowanie przez co najmniej 10 min przy przyspieszeniu 3000 g.

Przechowywana w lodówce 4° – 8° C i w ciągu 72 godzin i przesyłane karetką lub pocztą kurierską na suchym lodzie.

Popłuczyny oskrzelowe (metoda zwalidowana tylko do BAL), pobieramy dwie próbki z niezależnych pobrań np. dzień po dniu, w ilości 1m do 2 ml.

Przechowywane w lodówce 4° – 8° C i w ciągu 72 godzin i przesyłane karetką lub pocztą kurierską na suchym lodzie.

Laboratorium Mikrobiologiczne

Szpital kliniczny im. Przemienienia Pańskiego

ul. Długa 1 / 2

61-848 Poznań

e) Mocz w kierunku antygeny Legionella spp.

Pobranie

- należy pobrać, do jałowej probówki typu Falcon w ilości nie mniejszej niż 2 ml, z pierwszej mikcji po nocy po dodatkowym umyciu i osuszeniu cewki

Transport i przechowywanie

- próbkę moczu można przechowywać w lodówce 4°– 8° C do 4 godz. W Zakładzie Mikrobiologii próbka poddawana jest procesowi gotowania przez okres 10-15 min i do 72 godz. przesyłana pocztą kurierską na suchym lodzie

Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego

Ul. Chocimska 24

00- 791 Warszawa

f) Krew w kierunku HBs Ag

Pobrana do probówek o poj. 6 ml z czerwonym korkiem z aktywatorem krzepnięcia w ilości 2- 4 ml.

Badanie wykonywane w Zakładzie Mikrobiologii.

Procedura III – ZASADY TRANSPORTOWANIA MATERIAŁU BIOLOGICZNEGO DO BADAŃ MIKROBIOLOGICZNYCH

1. Cel procedury

Zapewnienie bezpiecznego dostarczenia i zabezpieczenia materiału biologicznego wraz ze skierowaniem, pobranego od pacjenta, by nie stracił on wartości diagnostycznej do czasu obróbki w ZM zgodnej z obowiązującymi procedurami.

2. Zakres stosowania

- 2.1 Jednostki zewnętrzne, zlecające badania mikrobiologiczne, na podstawie zawartych umów, do Zakładu Mikrobiologii WSZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/Kalisza.
- 2.2 Oddziały i poradnia WSZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/Kalisza zlecające badania do Zakładu Mikrobiologii.
- 2.3 Zakład Mikrobiologii WSZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/Kalisza w przypadku wysyłania próbek materiału biologicznego do innych laboratoriów mikrobiologicznych lub analitycznych.

3. Tryb postępowania

Materiał biologiczny należy dostarczyć w przeznaczone do tego celu miejsca w Zakładzie Mikrobiologii w godz. **od 7¹⁵ do 18⁰⁰** od poniedziałku do piątku a w soboty **od 7⁰⁰ do 12³⁰**

3.1 Transport materiału biologicznego do badań mikrobiologicznych z jednostek zewnętrznych do Zakładu Mikrobiologii.

3.1.1 Transport materiału biologicznego do badań mikrobiologicznych za pośrednictwem poczty i firm kurierskich:

- pobrany materiał do badań mikrobiologicznych, należy umieścić w hermetycznym pojemniku, opisać danymi identyfikacyjnymi próbki, załączyć wypełnione zlecenie
- pakowanie próbki umieścić w drugim opakowaniu z materiałem wchłaniającym płyny np. lignina (przyjmując za zasadę, aby w pojemniku nie było więcej niż 25 ml treści płynnej oraz zasadę podwójnego opakowania tak, aby w przypadku uszkodzenia nie doszło do wycieku materiału)
- w zależności od rodzaju przesyłanego materiału, należy w paczce umieścić wkłady chłodzące lub ogrzewające - szczegółowy opis postępowania w Procedurze „Postępowanie podczas pobierania i przesyłania materiału biologicznego do badań mikrobiologicznych”
- pojemnik zapakować w sposób typowy dla przesyłek pocztowych zawinąć w papier okleić taśmą samoprzylepną, zaadresować), oznaczyć napisem „BIOHAZARD”, na liście przewozowym lub na opakowaniu wpisać nr tel. kontaktowego osoby odpowiedzialnej za wysyłkę, który jest istotny w przypadku uszkodzenia przesyłki.

3.1.2 Transport materiału biologicznego do badań mikrobiologicznych własnym transportem samochodowym:

- jednostki zewnętrzne, zlecające badania powinny być wyposażone w pojemniki do transportu zapewniające transport w określonych temperaturach, zmywalne i poddające się dezynfekcji (w praktyce stosuje się termotorby turystyczne o pojemności od 10 do 20 litrów) oznakowanych żółtą naklejką "SKAŻENIE BIOLOGICZNE" lub „MATERIAŁ ZAKAŹNY” i napisem "TRANSPORT"
- pracownicy, jednostki zlecającej, wkładają próbki materiałów do pojemników oraz wkłady termiczne
- do każdego materiału biologicznego musi być dołączone prawidłowo wypełnione zlecenie na badania

Pojemnik nr 1 - służy do transportu materiałów w zakresie temp. 4°C do 8°C i przeznaczony jest do transportu próbek płwociny, popłuczyn, moczu i wymazów, temperaturę zapewniają wkłady chłodzące.

Pojemnik nr 2 - służy do transportu materiałów w zakresie temp. 25°C do 35°C i przeznaczony jest do próbek krwi, temperaturę zapewniają wkłady ogrzewające. W pojemnikach powinny znajdować statywy umożliwiające umieszczanie próbek w pozycji pionowej oraz termometry służące do monitorowania warunków termicznych transportu. Pracownicy Zakładu Mikrobiologii, odczytują i zapisują wyniki pomiarów:

- pojemniki powinny być są dezynfekowane i myte po każdym użyciu w jednostce zlecającej badania
- w przypadku uszkodzenia opakowania próbek i skażenia pojemnika, przeprowadzana jest dezynfekcja i mycie pojemnika w Zakładzie Mikrobiologii.

3.2 Transport materiału biologicznego z oddziałów szpitalnych i poradni specjalistycznych do badań mikrobiologicznych do Zakładu Mikrobiologii:

- pobrany materiał biologiczny do badań mikrobiologicznych dostarczany jest przez uprawnionego pracownika z oddziału lub poradni szpitalnej
- wszystkie próbki materiału biologicznego są transportowane przez pracownika szpitala wyłącznie w specjalnie do tego celu przeznaczonym, łatwym do odkażania pojemniku ze statywem umożliwiającym umieszczanie próbek w pozycji pionowej, z pokrywą, oznakowanym napisem „SKAŻENIE BIOLOGICZNE” lub „MATERIAŁ ZAKAŹNY”, pojemnik przez cały czas transportu jest zamknięty
- w przypadku uszkodzenia próbki materiału biologicznego w ciągu komunikacyjnym, należy natychmiast przywołać pracownika firmy sprzątającej w celu przeprowadzenia dezynfekcji powierzchni objętej skażeniem
- poszczególne próbki z materiałem biologicznym muszą być szczelnie zamknięte i umieszczone w pojemniku w pozycji pionowej, korkiem/zakrętką zwrócone ku górze
- do każdego materiału biologicznego musi być dołączone prawidłowo wypełnione zlecenie na badania

- w przypadku otwarcia opakowania próbki lub jego uszkodzenia i wydostania materiału biologicznego na zewnątrz, należy przeprowadzić dezaktywację materiału biologicznego i usunąć go, jako odpad medyczny, przeprowadzić dezynfekcję i mycie pojemnika do transportu wg obowiązujących zasad
- próbki należy dostarczyć do laboratorium w możliwie, jak najkrótszym czasie po pobraniu, bezzwłoczne dostarczenie próbek jest szczególnie ważne, zwłaszcza w przypadku próbek krwi na posiew
- każdorazowo po użyciu pojemnik do transportu materiału biologicznego należy zdezynfekować i umyć

3.3 Transport materiału biologicznego do badań mikrobiologicznych z Zakładu Mikrobiologii do innych laboratoriów.

3.3.1 Transport materiału biologicznego do badań mikrobiologicznych z Zakładu Mikrobiologii do innych laboratoriów za pośrednictwem poczty i firm kurierskich:

- pobrany materiał do badań mikrobiologicznych, należy umieścić w hermetycznym pojemniku, opisać danymi identyfikacyjnymi próbki, załączyć wypełnione zlecenie
- opakowanie próbki umieścić w drugim opakowaniu z materiałem wchłaniającym płyny np. lignina (przyjmując za zasadę, aby w pojemniku nie było więcej niż 25 ml treści płynnej oraz zasadę podwójnego opakowania tak, aby w przypadku uszkodzenia nie doszło do wycieku materiału)
- w zależności od rodzaju przesyłanego materiału, należy w paczce umieścić wkłady chłodzące lub ogrzewające
- pojemnik zapakować w sposób typowy dla przesyłek pocztowych (zawinąć w papier okleić taśmą samoprzylepną, zaadresować). Oznaczyć napisem „BIOHAZARD”. Na liście przewozowym lub opakowaniu wpisać nr tel. kontaktowego osoby odpowiedzialnej za wysyłkę, który jest istotny w przypadku uszkodzenia przesyłki
- paczki opisane w pkt. 3.3.1, należy dostarczyć do Sekcji Zaopatrzenia w godzinach **od 8⁰⁰ do 11⁰⁰ od pon. do piąt.**, tel. **62/761-25-36** lub odbiera bezpośrednio kierowca transportu osobowo-towarowego

3.3.2 Transport materiału biologicznego do badań mikrobiologicznych z Zakładu Mikrobiologii do innych laboratoriów własnym transportem samochodowym.

- Zakład Mikrobiologii, dysponuje 2 pojemnikami do transportu materiałów biologicznych pracownicy, wkładają próbki materiałów do dostarczanych z Zakładu Mikrobiologii do pojemników oznakowanych żółtą naklejką "SKAŻENIE BIOLOGICZNE" lub „MATERIAŁ ZAKAŻNY" i napisem "TRANSPORT"
- do każdego materiału biologicznego musi być dołączone prawidłowo wypełnione zlecenie na badania
- uzgodnić transport z sekcją Ruchu Chorych

Pojemnik nr 1 - służy do transportu materiałów w zakresie temp. 4°C do 8°C i przeznaczony jest do transportu próbek moczu i wymazów, temperaturę zapewniają wkłady chłodzące (umieszczane przez pracowników Zakładu Mikrobiologii).

Pojemnik nr 2 - służy do transportu materiałów w zakresie temp. 25°C do 35°C i przeznaczony jest do próbek krwi, temperaturę zapewniają wkłady ogrzewające (umieszczane przez pracowników Zakładu Mikrobiologii).

W pojemnikach znajdują się statywy oraz termometry służące do monitorowania warunków termicznych transportu. Pracownicy Zakładu Mikrobiologii, odczytują i zapisują wyniki pomiarów.

Pojemniki są dezynfekowane i myte codziennie w Zakładzie Mikrobiologii zgodnie z „Instrukcją sprzątnia, dezynfekcji i sterylizacji oraz postępowania z odpadami w ZM .

W przypadku uszkodzenia opakowania próbek i skażenia pojemnika, przeprowadzana jest dezynfekcja i mycie pojemnika w Zakładzie Mikrobiologii.

3.4 Czas transportu materiału biologicznego do badań mikrobiologicznych:

Szczegółowy sposób postępowania z materiałem i czas jego transportu został opisany przy poszczególnych materiałach w procedurze nr II – „Postępowanie podczas pobierania i przesyłania materiału biologicznego do badań mikrobiologicznych”

4. Dokumenty związane z instrukcją:

- Instrukcja sprzątnia, dezynfekcji i sterylizacji oraz postępowania z odpadami w Zakładzie M mikrobiologii.

Procedura IV - ZASADY PRZYJMOWANIA MATERIAŁU DO BADAŃ MIKROBIOLOGICZNYCH

1. Cel procedury

Wprowadzenie jednolitych zasad przyjmowania przez Zakład Mikrobiologii (ZM) Wojewódzkiego Specjalistycznego ZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/Kalisza, próbek materiału biologicznego do badań mikrobiologicznych zgodnie z należytą dbałością, o jakość wykonywanych badań.

2. Zakres stosowania

Personel Wojewódzkiego Specjalistycznego ZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/Kalisza zajmujący się przyjmowaniem materiału biologicznego do badań laboratoryjnych, każdy w swoim zakresie działania.

3. Tryb postępowania

3.1 Informacje ogólne, dotyczące przyjmowania materiału biologicznego przez Zakład Mikrobiologii WSZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/Kalisza.

3.1.1 Zakład Mikrobiologii wykonuje badania na zlecenie oddziałów i poradni szpitalnej oraz jednostek zewnętrznych, które mają podpisaną z Dyrekcją Szpitala umowę w tym zakresie.

3.1.2 Zakład Mikrobiologii, świadczy także usługi na rzecz pacjentów nieposiadających zlecenia na badanie lub nieuprawnionych do korzystania z bezpłatnych świadczeń zdrowotnych. Świadczenia te wykonywane są odpłatnie zgodnie z obowiązującym cennikiem.

3.2 Zasady przyjmowania materiału biologicznego do badań laboratoryjnych z oddziałów szpitalnych.

3.2.1 Przyjmowanie materiału na badania mikrobiologiczne z oddziałów szpitalnych odbywa się w Zakładzie Mikrobiologii w godz. od 7¹⁵ do 18⁰⁰ od poniedziałku do piątku a w soboty od 7¹⁵ do 12³⁰.

3.2.2 Dostarczone do Zakładu Mikrobiologii próbki materiału biologicznego, muszą być pobrane wyłącznie w jałowe plastikowe, jednorazowe pojemniki lub wymazówki, opisane w sposób trwały.

3.2.3 Personel ZM sprawdza zgodność danych opisanych na próbkach ze „Zleceniem” oraz prawidłowość wypełnienia obowiązującej dokumentacji medycznej, zwracając szczególną uwagę na właściwy, zgodny z kierunkiem badania sposób pobrania i zabezpieczenia materiału.

3.2.4 Personel ZM potwierdza przyjęcie materiału biologicznego do badań na dołączonym do próbki „Zleceniu”, wpisując datę i godzinę przyjęcia materiału (w miejscu przeznaczonym na wpis).

3.2.5 Personel Zakładu Mikrobiologii, może odmówić przyjęcia materiału do badania w przypadku niewłaściwie pobranej próbki, nieodpowiedniej ilości pobranego materiału oraz niepoprawnie wypełnionego zlecenia (np. brak możliwości identyfikacji pacjenta).

3.2.6 Opakowania i podłoża na materiały do badań mikrobiologicznych należy pobierać w Zakładzie Mikrobiologii lub w Aptece Szpitalnej, wykaz zawarty w załączniku nr 14, w przypadku posiewu krwi, należy zgłosić telefonicznie zapotrzebowanie na 40 min. przed planowanym pobraniem krwi (czas ten jest niezbędny na ogrzanie podłoża do temp. 35°C - 37°C).

Procedura V – ZASADY PRZECHOWYWANIA MATERIAŁU LABORATORYJNEGO

1. Cel

Celem procedury jest określenie jednolitych zasad przechowywania materiału biologicznego w Zakładzie Mikrobiologii (ZM) WSZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/Kalisza oraz przesyłania do innych laboratoriów

2. Zakres stosowania

Postanowienia zawarte w niniejszej procedurze obowiązują personel medyczny przechowujący i przesyłający materiały do badań mikrobiologicznych wykonywanych w Zakładzie Mikrobiologii, WSZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/Kalisza lub przesyłanych za pośrednictwem ZM do innych laboratoriów

3. Tryb postępowania

3.1 W celu zachowania stabilności próbki, laboratorium prowadzi dokumentację dotyczącą przechowywanego i przesyłanego materiału z uwzględnieniem:

- a) daty i godziny pobrania,
- b) daty i godziny dostarczenia do ZM,
- c) miejsca przechowywania,
- d) nazwisko i imię,
- e) nr PESEL,
- f) oddział,
- g) rodzaj badania,
- h) warunki przechowywania,
- i) dane laboratorium wykonującego badanie,
- j) sposób transportu,
- k) data i godzina wystania,
- l) data otrzymania wyniku,

w formie „**Rejestru Zakładu Mikrobiologii materiałów przechowywanych i wysyłanych**”.

Maksymalny czas i optymalną temperaturę przechowywania materiału do badań opisano w procedurach pobierania materiałów.

3.2 Jeżeli badanie jest wykonywane po upływie maksymalnego czasu od pozyskania materiału do wykonania badania to w dokumentacji odnotowuje się przyczyny oraz zaznacza się na formularzu wyników fakt wykonania badania po tym czasie.

3.3 Ze względu na zagrożenie biologiczne związane z przechowywaniem materiału do badań, przechowywanie to musi odbywać się zgodnie z przepisami sanitarnymi.

3.4. W przypadku, gdy należy próbkę krwi schłodzić bądź zamrozić, krwinki powinny być najpierw oddzielone od surowicy i osocza. Próbki oznakowane należy przechowywać w zamkniętych pojemnikach, probówkach.

3.5 Próbki w temperaturze pokojowej (20-25°C) należy przechowywać w laboratorium na wydzielonym stanowisku, w temperaturze 4-8°C w lodówce natomiast w temperaturze głębokiego zamrożenia (-20°C) w zamrażarkach.

Procedura VI - KRYTERIA ODRZUCANIA PRÓBEK MATERIAŁU BIOLOGICZNEGO DO BADAŃ MIKROBIOLOGICZNYCH

1. Cel

Celem jest określenie jednolitych zasad nie przyjmowania materiału biologicznego do Zakładu Mikrobiologii (ZM) WSZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/Kalisza oraz odrzucenia dostarczonych do laboratorium próbek

2. Zakres stosowania

2.1 Personel Zakładu Mikrobiologii.

2.2 Jednostki zlecające badania na podstawie umów zawartych z WSZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/Kalisza.

3. Tryb postępowania

3.1 Pracownik laboratorium ma prawo odmówić przyjęcia do laboratorium materiału biologicznego przeznaczonego na badania mikrobiologiczne, w przypadku:

- nieodpowiednio pobranej próbki
- nieodpowiedniego pojemnika
- pobrania zbyt małej ilości materiału
- braku odpowiedniej dokumentacji
- wątpliwości co do identyfikacji próbki pierwotnej
- nieprawidłowych warunków transportu próbek

3.2 Próbki nie mające właściwej dokumentacji medycznej, budzące wątpliwości, co do jednoznacznej identyfikacji pacjenta mogą być przyjmowane i badane tylko w przypadkach, gdy jest to próbka pobrana metodami inwazyjnymi (np. krew, materiał pobrany śródoperacyjnie) lub została pobrana przed rozpoczęciem antybiotykoterapii. W takim przypadku ZM wstrzymuje wydanie wyniku badania dopóki osoba odpowiedzialna za pobranie próbki lub dostarczenie dokumentacji medycznej nie wyjaśni niezgodności.

3.3 Pracownik ZM zobowiązany jest odmowę wykonania badania zgłosić Kierownikowi ZM, który powiadamia osobę zlecającą o zaistniałej sytuacji, podejmuje działania naprawcze i zapobiegawcze. Odmowę przyjęcia materiału do badań mikrobiologicznych, należy udokumentować w obowiązującej w ZM „Ewidencji badań niewykonanych w ZM”. Formularz „Ewidencji” zawiera następujące informacje:

- datę i godzinę przekazania informacji
- dane zlecającego
- dane identyfikacyjne chorego
- kierunek i przyczynę nie wykonania badania
- dane pracownika ZM zgłaszającego nieprawidłowość
- dane osoby powiadomionej.

Obowiązuje również wydanie informacji w formie pisemnej. – formularz „Informacja o nie wykonaniu badania w Zakładzie Mikrobiologii”

(Badanie nie wykonane – dotyczy), z powoduopisać próbkę.

Procedura VII – ZASADY WYDAWANIA WYNIKÓW BADAŃ

1. Cel

Celem procedury jest określenie jednolitych zasad przy wydawaniu wyników badań.

2. Zakres stosowania

Postanowienia zawarte w niniejszej procedurze obowiązują personel medyczny pobierający i przysyłający materiały do badań mikrobiologicznych wykonywanych w Zakładzie Mikrobiologii, WSZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/Kalisza lub przesyłanych za pośrednictwem ZM do innych laboratoriów.

3. Tryb postępowania

- 3.1 Zakład Mikrobiologii przekazuje wyniki badań jednostką zlecającym ich wykonanie.
- 3.2 Zakład Mikrobiologii przekazuje wyniki badań osobom fizycznym tylko w przypadku gdy zleciły badanie.
- 3.4 W przypadku, kiedy pacjent zgłasza się po odpis wyniku badań / duplikat podmiot, w którym badanie zostało pobrane zgłasza się z informacją o wystawienie odpisu/ duplikatu wyniku badania do ZM.
- 3.5 ZM wykonuje niezwłocznie odpis wyniku badania i przekazuje go do podmiotu wnioskującego.